

MIKOŁAJ PAWLAK
RZECZNIK,
KTÓRY SZKODZI DZIECIOM

LOBBOWANIE
FUCHA DLA POLITYKÓW

PROF. LECH NIJAKOWSKI
ZOMBIE WĘDRUJĄ PRZEZ EKRANY

RATOWNIK MEDYCZNY
MIĘDZY ŻYCIEM A ŚMIERCIĄ

JAK KACZYŃSKI ZMIENIA POLSKĘ

ŻEROWISKO

ISSN: 1509-3115 Indeks: 353299

32. Festiwal Mozartowski w Warszawie

14 maja – 2 lipca 2023

MAJ

14/05 (nd)	18:00	WIELKA GALA OTWARCIA 32. FESTIWALU MOZARTOWSKIEGO W WARSZAWIE, DYRYGENT: BENJAMIN BAYL	KONCERT	FN
16/05 (wt)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
16/05 (wt)	19:00	WESELE FIGARA, DYRYGENT: KUBA WNUK	OPERA	TW
17/05 (śr)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
17/05 (śr)	19:00	WESELE FIGARA, DYRYGENT: KUBA WNUK	OPERA	TW
18/05 (czw)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
19/05 (pt)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
19/05 (pt)	20:30	REQUIEM D-MOLL KV 626, DYRYGENT: ANTONI WIT	KONCERT	K
21/05 (nd)	18:00	L'ARMONICA – MAGIA KRYSTALICZNEGO BRZMIENIA	KONCERT	ZK
25/05 (czw)	19:00	IDOMENEO, RE DI CRETA, DYRYGENT: MARCIN SOMPOLIŃSKI	OPERA	TW
26/05 (pt)	18:00	BURZA I NAPÓR – BACH/VANHAL/MOZART	KONCERT	ZK
28/05 (nd)	16:30	SNACK OPERA. MOZART EDITION	KONCERT	BA
31/05 (śr)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW

CZERWIEC

01/06 (czw)	19:00	PREMIERA: UPROWADZENIE Z SERAJU, DYRYGENT: MARCIN SOMPOLIŃSKI	OPERA	TW
02/06 (pt)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
02/06 (pt)	19:00	UPROWADZENIE Z SERAJU, DYRYGENT: MARCIN SOMPOLIŃSKI	OPERA	TW
03/06 (sob)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
03/06 (sob)	19:00	UPROWADZENIE Z SERAJU, DYRYGENT: MARCIN SOMPOLIŃSKI	OPERA	TW
11/06 (nd)	18:00	COSÌ FAN TUTTE, DYRYGENT: VLADIMIR KIRADJIEV	OPERA	TW
11/06 (nd)	18:00	ORKIESTRA KAMERALNA POLSKIEGO RADIA AMADEUS, DYRYGENT: ANNA DUCZMAL-MRÓZ	KONCERT	ZK
16/06 (pt)	20:30	REQUIEM D-MOLL KV 626, DYRYGENT: MARIUSZ SMOLIJ	KONCERT	K
20/06 (wt)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
20/06 (wt)	19:00	CZARODZIEJSKI FLET, DYRYGENT: MARCIN SOMPOLIŃSKI	OPERA	TW
21/06 (śr)	16:30	CAFÉ MOZART	KONCERT	TW
21/06 (śr)	19:00	CZARODZIEJSKI FLET, DYRYGENT: MARCIN SOMPOLIŃSKI	OPERA	TW
24/06 (sob)	18:00	MOZART DA CAMERA	KONCERT	PW
25/06 (nd)	16:30	SNACK OPERA. MOZART EDITION	KONCERT	BA
29/06 (czw)	19:00	DON GIOVANNI, DYRYGENT: KUBA WNUK	OPERA	TW
30/06 (pt)	19:00	DON GIOVANNI, DYRYGENT: KUBA WNUK	OPERA	TW

LIPIEC

02/07 (nd)	18:00	GALA MOZART NIGHT: TRIBUTE TO MARIA CALLAS – GALA FINAŁOWA 32. FESTIWALU MOZARTOWSKIEGO W WARSZAWIE	KONCERT	TP
------------	-------	---	---------	----

LOKALIZACJE

TW Teatr Warszawskiej Opery Kameralnej, al. Solidarności 76b
BA Basen Artystyczny, ul. M. Konopnickiej 6
ZK Zamek Królewski w Warszawie, pl. Zamkowy 4
FN Filharmonia Narodowa, ul. Jasna 5

K Kościół Świętego Krzyża, ul. Krakowskie Przedmieście 3
PW Pałac w Wilanowie – Oranżeria, ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16
TP Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana, ul. Karasia 2

Zaklinanie rzeczywistości

W czasie rządów prawicy, skłóconej bardziej niż Karul z Pawlakiem, gorliwość mediów rządowych w obronie najgorszych decyzji PiS nie mieści się już w żadnej skali. Dawno przekroczyła granice przyzwoitości. A gdy już wejdzie się do krainy bezwstydu, to później można wszystko. Kłamstwa mają teraz wiele twarzy. Widzicie je w pisowskich mediach.

Piszę to, słuchając w TVP Info kolejnej z codziennych pogadarek Marka Króla. Nie było jeszcze takiej afery obozu władzy, której by Król nie usprawiedliwił. Odwracanie kota ogonem to jego znak firmowy. Z białego robi czarne i odwrotnie.

Pamiętam go jako epizodycznego sekretarza KC PZPR, odpowiedzialnego za propagandę. Bardzo wtedy pryncypialnego. Znane były awantury, które robił redaktorom naczelnym gazet za nie dość gorliwe popieranie linii PZPR. Teraz robi to samo. I tak samo. Tylko pod inną flagą. Z takim sekretarzem poprzedni ustrój nie mógł się obronić. Pisizm czeka podobny los.

Ale na razie mamy ważniejsze problemy. Choćby ten z dwoistością przekazu na temat relacji między Polakami

i Ukraińcami, którzy uciekli przed wojną. W większości mediów dominują idylliczne i bezproblemowe obrazy w stylu: jak to jest dobrze. Ta urzędowa narracja coraz bardziej rozmija się z tym, co w prywatnych rozmowach mówią Polacy, ale także Ukraińcy. Problemy są duże. Bo i muszą być. Masowa migracja Ukraińców bardzo zwiększyła napięcia w służbie zdrowia. Skoro już przed wojną ten system był niewydolny, to jak jest teraz? W oświacie podobnie. Przy takiej masie ludzi musiała też wzrosnąć przestępczość. Ale o tym cicho sza. Politycy prawie wszystkich opcji i media przyjęły postawę strusia. Chowają głowę w piasek. A kto choć trochę się wychylił, tego spotyka atak i porównanie do onucy, pachotka albo pożytecznego idioty. Zaklinać rzeczywistość można. Do czasu. I ze szkodą dla mądrego wkomponowania uchodźców w nasze życie.

POMOŻECIE?

W poprzednim numerze pisałem o taratach, w jakich znalazł się nasz tygodnik. Prosiłem czytelników o wsparcie. I nie zawiodłem się. Pierwsza wpłata była już po kilku godzinach. Coraz więcej osób deklaruje stałe wpłaty. Wszystkim jak najserdeczniej dziękuję. Trudno bez wzruszenia pisać o tej spontanicznej reakcji naszych czytelników. Dostaliśmy od Was wiele dowodów wsparcia dla pisma. Bardzo krzepiące są słowa uznania dla naszych autorów.

Nie piszemy pod dyktando polityków i biznesu. Za tę niezależność płacimy odcięciem od reklam i od sprzedaży na stacjach Orlenu oraz w placówkach Poczty Polskiej. Bojkotują nas propisowscy i prokościelni kolporterzy. Informuję więc, że jeśli ktoś z Państwa w najbliższym punkcie sprzedaży prasy, także w sklepie, zgłosi, że będzie tam nasz tygodnik kupował, to MUSZA go sprowadzać. W razie kłopotów proszę o szczegółowe informacje.

Redakcja nie kapituluje. Wierzę, że razem wyjdziemy na prostą. Proszę o wpłaty na:

Fundacja Oratio Recta

Nr konta:

72 1090 2851 0000 0001 2023 9821

W NUMERZE

KRAJ

- 8 **Żerowisko**
Jak Kaczyński zmienia Polskę
- 12 **Co robi polityk po zakończeniu kariery?**
Zostaje lobbyistą
- 15 **Rzecznik praw dziecka milczy i szkodzi**
Skargi na Mikolaja Pawlaka
- 18 **Sklejanie na pograniczu**
Samorządowcy ratują relacje
Polska-Niemcy
- 44 **Co się stało z Kasią?**
Kryptonim Skóra

MEDIA

- 22 **Lis w kurniku**
Fox News może przegrać w sądzie

ZAGRANICA

- 26 **Kokainowy problem Hiszpanii**
Walka z przemytem trwa
- 38 **Władisław Surkow**
– technolog władzy numer jeden
- 40 **Taka piękna katastrofa. Aż nazbyt piękna...**
Wyciek danych z Pentagonu

HISTORIA

- 28 **Jak ujawnić prawdę**
Raporty w sprawie Katynia

KULTURA

- 32 **Koniec świata w popkulturze**
– rozmowa z dr. hab. Lechem Nijakowskim
- 35 **Culturalia**
- 36 **Zabytki wołają o pomoc**
Ruiny do odrestaurowania
- 66 **Stanisław Wyspiański**

OBSERWACJE

- 47 **Dylemat cebulki**
Tajemnice tulipanów
- 58 **Bilet do nieba**
Ratownik między życiem a śmiercią

TECHNOLOGIE

- 50 **Po grach ich poznać**
Gry wideo jak targi pracy

ZWIERZĘTA

- 52 **I tylko nad nim kruk zakracze**
Od wieków z człowiekiem

ZDROWIE

- 56 **Szczepienie, które ratuje życie**
– rozmowa
z prof. Violetą Skrzypulec-Plintą

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 **Jerzy Domański**
Zaklinanie rzeczywistości
- 21 **Jan Widacki**
Zaufanie do policji
- 25 **Roman Kurkiewicz**
Języczek Dalajlamy, czyli ostateczny
krach autorytetów
- 31 **Tomasz Jastrun**
Sałatka z karaluchów
- 43 **Agnieszka Wolny-Hamkało**
Praca utopii
- 55 **Wojciech Kuczok**
Czytelnik niewrażliwościowy

DYLEMAT CEBULKI

Tajemnice tulipanów

I TYLKO NAD NIM KRUK ZAKRACZE

Od wieków z człowiekiem

SZCZEPNIENIE, KTÓRE RATUJE ŻYCIE

– rozmowa z prof. Violetą Skrzypulec-Plintą

Projekt okładki: Daria Słowińska-Kettner

FOT. ANDRZEJ IWANCUK/REPORTER

f Nie musimy przegrywać z rakiem

Nie musimy przegrywać z rakiem ani z innymi chorobami. Tyłe że rząd woli kupować militaryny złom i finansować za grube miliardy wczasy oraz militaryne zabawki naszym ukochanym przyjaciółom, zamiast przeznaczyć te pieniądze na przeprowadzenie rewolucji w służbie zdrowia, czyli likwidację Narodowego Funduszu Zdrowia i inwestycje w nowe, skuteczniejsze metody kształcenia lekarzy.

Michał Czarnowski

f Platformę Obywatelską uważam za partię centrolewicę

Jeśli neoliberalna (po amerykańsku: neokonserwatywna) Platforma jest centrolewicą, to znaczy, że piekło zamarzło. Odrobina populizmu Donalda Tuska (jak nazwał to Leszek Balcerowicz) to jedynie mydlenie oczu maluczkim. Rozumiem, że tylko krowa nie zmienia poglądów.

Marek Głowinkowski

f Dwoch wrogów Kaczyńskiego

„Otwarta antyniemieckość władz w Warszawie – nieporównywalna z niczym w Europie, (...) ewidentnie szkodzi Polsce”. Zgadzam się z tym i uważam, że władza działająca na szkodę Polski lub Narodu Polskiego po wyborach powinna być rozliczona, osądzona, a udowodnione winy surowo ukarane! Czuję się Europejczykiem i widzę dla Polski jedyne możliwe miejsce tu, gdzie jesteśmy – we wspólnej Europie. Bo jak nie będziemy w UE, to alternatywą jest unia polsko-ukraińska i jeszcze głębsza wasalizacja wobec USA. A władze amerykańskie mają wprawę w porzucaniu wasali.

Józef Brzozowski

f Nie dla wszystkich Paryż płonie

Można Francuzów lubić lub nie, ale trzeba im oddać, że gdy rząd majstruje przy prawie pracy lub w systemie emerytalnym, potrafią głośno się wypowiedzieć, także na ulicach. Naszych rodaków rządzący mogą przedstawiać z kąta w kąta, a oni przeważnie nawet nie pisną, co najwyżej na imieninach u szwagra lub na Facebooku. A podobno to my jesteśmy narodem husarzy, a nad Sekwaną umieją tylko machać białą flagą...

Danuta Rostkowska

ZDJĘCIE TYGODNIA

Krzysztof Żuczkowski

Mural przy stacji metra Centrum w Warszawie, stworzony z okazji 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie.

Ponad sto tajnych i su-pertajnych dokumentów amerykańskiego wywiadu pojawiło się w internecie. Wycieki z Departamentu Obrony i opisują przygotowania 12 ukraińskich brygad do kontrofensywy. Cztery „niemożliwe do kontrolowania” scenariusze pokazują tę wojnę w innym świetle, niż robią to media proukraińskie.

Za nami **najdroższe od lat święta wielkanocne**. Najpopularniejsze produkty były droższe o 40-60%. Ponad 80% kupujących zadeklarowało zakupy w ramach promocji, a prawie 70% oszczędzanie na wydatkach.

Haniebna gra PiS katastrofą smoleńską nie oszczędza ofiar i ich rodzin. W ubiegłym roku Macierewicz opublikował zdjęcia ciał, m.in. prezydenta Kaczyńskiego. A teraz Morawiecki pokazał zdjęcia z widocznymi szczątkami ofiar. Obrzydliwa jest hucpa polityków, którzy gorliwie manifestują pobożność. Może jest jeszcze jakiś biskup, który na to zareaguje?

Robert Telus, nowy minister rolnictwa, jest posłem PiS od czterech kadencji, z okręgu, w którym rządzi Antoni Macierewicz. Dla Telusa Macierewicz jest krystaliczną postacią, a **katastrofa lotnicza pod Smoleńskiem zamachem**. Jeśli tak będzie rozwiązywał problemy rolnictwa, katastrofa czeka polską wieś.

Zostać ministrem cyfryzacji, mając taką kartotekę jak **Janusz Cieszyński**, można, ale tylko gdy rządzi PiS. **Syn działacza Solidarności Walczącej i bliski znajomy Morawieckiego**

nie poniósł konsekwencji prawnych za zakup respiratorów widmo. Kosztowały 200 mln zł i nigdy do Polski nie dotarły. A bezwarściowe maseczki kupił od znajomego ówczesnego ministra Szumowskiego.

Od 16 pełnomocników, którzy byli w rządzie PO-PSL, ekipa Morawieckiego doszła już do prawie 60. Każdy z nich jest automatycznie sekretarzem stanu ze wszystkimi przywilejami i wyższą pensją. Korzystają z tego głównie posłowie PiS i ci, którzy są potrzebni do utrzymania większości w parlamencie.

Fundacja Potrafisz Polsko! związana z Pawłem Kukizem dostała decyzją premiera Morawieckiego 4,3 mln zł. Pieniądze mają być wydane na debaty, spotkania, wykłady i szkolenia.

Rządowa Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych potwierdza, że **ok. 3 mln ton zboża z Ukrainy trafiło do Polski bez kontroli** na obecność metali ciężkich, zabronionych w Unii Europejskiej środków ochrony roślin i pestycydów („Rzeczpospolita”).

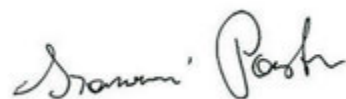
Leszek Czarnecki pozwał skarb państwa oraz Velo Bank SA o **1,5 mld zł** za realizację tzw. planu Zdzisława i wrogie przejęcie banku Getin Noble.

W Szaflarach koło Zakopanego **będzie najgłębszy na świecie odwiert geotermalny**. Z głębokości 7 km ma płynąć woda o temperaturze 180 st. C. Skorzysta z niej mają gmina Szaflary i Nowy Targ. Koszt inwestycji sfinansowanej przez NFOŚiGW wyniesie 132 mln zł.

PRZEBŁYSKI

Zagadka rozwiązana

Szukaliśmy autora tych słów i prosiliśmy o rozszyfrowanie ich treści. Nie było to łatwe. Większość czytelników wskazała Lecha Wałęsę. Mylili się. Jako pierwszy trafnie wytypował Lecha Kaczyńskiego pan Janusz Kołyszko z Chojnic. Prawidłowa treść to: „Szanowni Państwo”, „Łączę wyrazy szacunku Lech Kaczyński”. Gratulujemy i wysyłamy książkę prof. Łagowskiego.

Z Wołomina na PKOI

Coraz skuteczniej rozpychają się politycy PiS w związkach sportowych. Udało się im opanować nawet PZPN. A teraz biorą się za Polski Komitet Olimpijski. Od lat prezesem jest tam Andrzej Kraśnicki. Sprawny organizator, człowiek z klasą i autorytetem. Wyróżniający się wśród działaczy sportowych wyjątkową uczciwością. Gdyby patrzeć na interes polskiego

sportu, to Kraśnicki powinien być prezesem PKOI na kolejną kadencję. Szczególnie że nie miał poważnych rywali. Poza jednym, i to kuriozalnym. Niestety, Kraśnicki zrezygnował pod naciskiem prezydenta Dudy i stojącego za nim Małstalerka. W grze jest więc Radosław Piesiewicz. Tak

dobry znajomy wicepremiera Sasina, że udzielił mu pożyczki (podobno na schody). Razem pracowali w Wołominie. Piesiewicz nie skąpił kasy na partię. Wpłacił 30 tys. zł na fundusz wyborczy PiS. Patent ma prosty. Jako prezes PZKosz przez Sasina załatwił sponsoring spółek skarbu państwa. To samo obiecał zrobić w PKOI. Jak go wybiorą, to przyniesie 300 mln zł. 22 kwietnia wybory. Delegaci mają wiedzę o Piesiewiczu. Zobaczymy, co z nią zrobią.

Krótką pamięć Ziobry i bp. Skworca

Ziobro i Nawrocki (IPN) odpalili bombę o otruciu ks. Franciszka Blachnickiego, gdy był w Niemczech na emigracji. Na potrzeby śledztwa dokonano ekshumacji zwłok. Nie pochwalili się tylko tym, że dla Ziobry to powtórka z historii. Andrzej Sikorski z „Nie” przypomniał, że gdy Ziobro był w 2006 r. ministrem sprawiedliwości i prokuratorem generalnym, sprawa została umorzona. A ekshumacja też już wtedy była. Tyle że tajna.

Na polecenie bp. Wiktora Skworca wyciągnięto zwłoki ks. Blachnickiego z krypty w Krościenku nad Dunajcem. Wyniki nie wzbudziły widocznie wątpliwości bp. Skworca, bo nie zawiadomił wtedy prokuratury o przestępstwie. Teraz jednak są wybory i afera z otruciem księdza bardzo się Ziobrze przyda.

PYTANIE TYGODNIA

Kto w Polsce czuje się jak u siebie?

DR HAB. MICHAŁ BILEWICZ,

psycholog społeczny i socjolog, UW

Nie jest dobrze czuć się za bardzo „u siebie”. Psycholożka z Utrechtu Borja Martinović przeprowadziła mnóstwo badań nad wiarą w autochtonię, czyli przekonaniem, że „my byliśmy tu wcześniej niż inni”. Okazuje się, że to ta wiara odpowiada w dużym stopniu za niechęć do imigrantów czy mniejszości w Europie. Również w Polsce. Żydzi, Ukraińcy czy Białorusini są w Polsce u siebie. Teorie o tym, jakoby byli oni „gośćmi w naszym domu”, to tak naprawdę pierwszy krok do dyskryminacji. Historycznie wszyscy skądś przyszliśmy, a to, kto wcześniej, a kto później, nie powinno nas nadmiernie zajmować.

OLGA DRENDA,

pisarka, tłumaczka i antropolożka kultury

Ja się tutaj czuję jak u siebie, ale to dlatego, że najbardziej u siebie jestem we własnej głowie. Jeżeli natomiast chodzi o to, jak sobie wyobrażam człowieka, który czuje się jak u siebie najbardziej, to chciałabym odesłać do filmu Piotra Szulkina „Wojna światów” i do sceny, już pod koniec, w której główny bohater po wygłoszeniu przemówienia do tłumu zahipnotyzowanego telewizją wdaje się w rozmowę z mężczyzną z publiczności. I słyszy: „Ja mam śmiałość to panu powiedzieć, bo wie pan, co pan mi może? Pan mi nic nie może, bo ja jestem

z wodociągów”. Taki typ osobowości niewątpliwie zawsze będzie siedział w Polsce u siebie.

IGOR ISAJEW,

autor bloga Ukraińiec w Polsce

W przeciwieństwie do Polek i Polaków o czucie się w Polsce „jak u siebie” muszę walczyć. Najczęstszy dyskurs, który niemal codziennie słyszę także od ludzi wykształconych: Polak to „gospodarz”, a Ukraińiec to „gość”, więc w domyśle „ma siedzieć cicho”. Nie każdy imigrant czy imigrantka mierzy się z taką argumentacją – ale każdy z nas, kto bierze udział w tutejszym życiu publicznym. Tu Polska wciąż jest ponadpodziałowa: imigrant(ka) może być dobrym sąsiadem(ka), pracownikiem(czką), niektórzy nawet żonami, rzadziej mężami – ale w żadnym przypadku polity(cz)kami. Kto chce się przekonać – niech na Twitterze wyszuka moje wpisy w krytykę Konfederacji, „religii smoleńskiej” czy Donalda Tuska; ich obrońcy nie dyskutują z treścią, tylko w zadziwiająco podobny sposób zgadzają się, że Ukraińiec ma nie ingerować w „polskie sprawy”. Mieszkam w Warszawie od 16 lat, często dłużej od moich stołecznych rówieśników Polaków. Mam więc pytanie: czy istnieje jakikolwiek parametr, przekraczając który, w masowej świadomości Polaków przestają być tu „gośćmi”? Pytanie nie jest retoryczne – możesz o tym napisać na Twitterze: @IgorIsajew.

Not. Michał Sobczyk